

# Hétfői Napló

Előfizetési ára: egy évre ——— 80 korona  
egy hónapra ——— 7 korona

POLITIKAI HETILAP.  
MEGJELENIK MINDEN HÉTFOÉN REGGEL.

Szerkesztőség: VIII., RÜCK SZILÁRD-UTCA 3.  
Kiadóhivatal: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM.

## APPONYI

A magyar nemzet elszorult szívvel gondol a békekonzferencia zöld asztalára, amely előtt meg kell jelenünk, hogy meghallgassuk a világ urainak számunkra kiszabott feltételeit. Egy szerencsétlen, de nagyszerű nép sorsáról döntenek ennél az asztalnál és minden magyar ember aggódva keresi azt a férfit, aki a békekonzferencián elő fogja vezetni Magyarországi béke-delegátusait.

Gróf Károlyi Mihály évek óta azt hangoztatta, hogy ő különös kegyben áll az entente előtt. Hivalkodva ütogette mellett és tiltakozatosan, avagy kérdésként hítegette politikai barátait és az országot, hogy Magyarországot csak ő tudja megmeneni, mert benne bíznak a győző hatalmasságok államfői és politikusi. Súlyos és fájdalmas árat fizettünk, amíg megtudtuk, hogy gróf Károlyi Mihály nem mondott igazat. Mert neki sehol sem voltak barátai, nem számítva a külföldi előkelő klubjaiban szerzett ismerősöit. Őt sehol nem tartották eléggé súlyos egyéniségnek, sehol nem bízták benne, sehol nem tárgyaltak vele. Mire íthón elszolgált átkos személye körül a dicsfény, amelyet maga vásárolt magának, akkorra késő volt, megtörtént az összeomlás.

Most újabb szüksége van az országnak valakire, akit a külföld nagybecsű, tisztel és aki nem ismeretlen az idegen országok hatalmasságai előtt. Ez a valaki azonban most fényes valaki legyen, akit fényes ismernek és nagybecsűnek. Gróf Apponyi Albert nevére halljuk emgetni. Ő vezetné a magyar béke-delegátusokat, ő állna a szövetséges és látszólag hatalmas élé, hogy átvegye a béke-feltételeket.

Nagy és súlyos feladat vár a béke-delegáció élökére. Legelőször, de emelt fővel kell odaállni a győzők elé és elmondani, hogy ez a nép nem akart háborút, hogy ez a nép nem akart hódítani, ez a nép csak élni akart és a jövőben is csak élni akar. Apponyi Albert nevére az egész művelt világ ismeri, személyét becsülik és tisztelik Newyorktól Tokióig és Tokiótól Londonig. Soha alkalmasabb ember nem vezethetné a magyar kiküldötteket, mint ő, aki szónoklatával magával ragadta hallgatóit Newyorkban és Párisban is, aki ugyanúgy beszél a művelt nyugati nyelveit, mint anyanyelvét, akinek egész politikai pályafutását a meggyőződésbe vetett hit és az őszinteség irányította.

Apponyi Albert böles előrelátással hangszólta, hogy csak az egész nemzet felkérésére vállalkozik a nehéz szerepre, mert ő épp úgy képviselni akarja a szocialisták érdekeit, mint a haza más polgárait. Apponyi Albertben nem fog csalatkozni a magyar nemzet,

## Tisza egyik gyilkosa Bécsben van

Elfogató parancsot adtak ki ellene

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A rendőrség ma délelőtt Szrebán Árpád dr. rendőrkapitány és Hanczky Béla dr. folytatták a Tiszai ügyben jelentkező tanúk kihallgatását. Lényegesebb bejelentéseket a tanúk nem tettek. Jelentkezett egy nő, aki elmondta, hogy a Batthyány-utca 48. számú házában lakó Ritt Miklós ismer egy tengerészt, aki állítólag szintén résztvevett a gyilkosságban. Rittet beidéztek a rendőrségre, a matróz fényképét be is mutatta, de kiderült, hogy a tengerésznek semmi köze a gyilkossághoz és Rittre a saját felesége hívta fel a rendőrség figyelmét, hogy esetleg jutalmat kapjanak. A detektívek nyomozása sem hozott újabb eredményt. Gärtner Mór vasárnap délelőtt dr. Kovács Lajos vizsgálóbíró hallgatta ki ismét az alkalommal szembesítette a szintén letartóztatott Szabó Ferenc csendőrmesterrel. Ma döntött a törvényszék vádpancsa a letartóztatott Hoffmann György főhadnagy felfolyamodása ügyében. A főhadnagyot ugyanis, mint a tizenegyes katonatanács tagját, pénteken a rendőrség letartóztatta. Hoffmann a határozat ellen felfolyamodott, a vádpancás azonban helybenhagyta

a vizsgálóbíró letartóztatást elrendelő végzését. Vasárnap dében jelentkezett a főkapitányságon Hadzsics Emil honvédszázados, aki a forradalom után a katonatanács tagjainak fejenként tízezer koronát fizetett ki. A százados elmondta, hogy a pénzt Linder Béla akkori hadügyminiszter rendelkezésére adta, aki a katonatanács tagjainhoz semmi köze nincs. Csak azért jelentkezett most, mert idáig hivatalos ügyben Nagyváradon tartózkodott.

Ma délután a főkapitányságon tannként kihallgatta Köllay Tamás volt országgyűlési képviselőt.

Ma este a rendőrség sürgős felterjesztésre a külügyminisztérium megkereste az osztrák igazságügy-minisztériumot, hogy szolgáltsák ki azonnal azt a Bécsben időző közkatonát, — nevét ma még nem lehet nyilvánosságra hozni — aki a beszerzett döntő bizonyítékok alapján egyike volt Tisza István gyilkosainak. A külügyminisztérium látvára a bizonyítékok pontos felsorolásával vasárnap este ment el Bécsbe s a gyantusított ember elfogatásával a rendőrség a gyilkosság ügyében döntő fordulatot vár.

## Tiszviselők tüntetése a Friedrich-rendelet ellen

Az Ipari és Közlekedési Tiszviselők Országos Szövetségének gyűlése a régi képviselőházban

— A Hétfői Napló tudósítójától —

Vasárnap délelőtt tíz óra taggyűlést hívott egybe az IKTOSZ vezetősége A tiszviselők szolgálati viszonyai és a tőmeges elbocsátások ügyében. A régi képviselőház ülésterme ez alkalommal szűfőliség megtelt az IKTOSZ tagjaival. Mintegy ezerötven tag jelenlétében nyitotta meg Strohmayer Sándor gépészmérnök, az IKTOSZ élnöke, a taggyűlést. A Szövetség multbeli állásfoglalását nem kívánja megerősíteni, mert mindenki tudja, hogy a proletárdiktatura alatt nem az történt, amit a Szövetség vezetősége, vagy a tagok kívántak.

A nagy tetszéssel fogadott önkéntes megyűjtő után Irsai Béla, a Szövetség titkára, emelkedett szólásra. A panaszoknál akar, mert hiszen a tiszviselők íjesztő nyomora nem mai keletű. Nem a proletárdiktatura, nem az októberi forradalom jelenti kezdetét a tiszviselők nyomorúságának, hanem az visszanyúl a világháború kezdetéig. A proletárdiktatura, majd a

Budapest, november 9.

diktatura bukása, még nagyobb nyomorba kergette a szellemi proletáriátust.

Eddig tizenöt ezer főre tehető az elbocsátott és kenyer nélkül lévő tiszviselők száma. Ezek közül 7300 műszaki tiszviselő, 7630 pedig kereskedelmi vállalat alkalmazottja. A télviz idején utárra kitélt tiszviselők közül 1020 októberre mértek, 1320 művezető. A munkanélküliséget a szén- és nyersanyag hiányával akarják megerősíteni. De mindenki jól tudja, hogy kapnak szénét és nyersanyagot, ha idehaza lelkismeretlen emberek nem üdenek káros játkot a politikával. Az elbocsátott alkalmazottak nagyrésze minden végkielégítés nélkül és csak kis része hat heti finanszírozás fizetésével ment a nélkülözösekkel tel kiüzdelembe. Vajjon mihez kezdenek ezek ezzel a pénzösszeeggel, melyből a mai élelmiszerárak mellett éppén három napig tengerhetik életüket? Mehetnek lopni, gyilkolni, vagy koldulni. A szegedi tábla sem ismeri el a Friedrich-

kormány rendeletét és Garami Ernő jogviszonyabályozásának alapjaira helyezkedett. (Garami Ernőt utborosan éljenzi a közönség.) Ezeket az állapotokat továbbra elviselni nem lehet. Munkát és kenyeret akarnak, azonnal. Ha az állam politikája miatt ezeket nyújtani nem tudja, akkor munkanélküli segélyt kövélnek. A kormány törje le az élelmiszeruzsorát. Elég volt az agrárius kezdezsékből. Vonják vissza a lex-Friedrichet s lépessék életbe, azonnal, a Garami-féle tervezetet. (Percekgig tartó éjzenés: Eljen Garami!) A kollektív szerződéseket továbbra is érvényben lévőnek tartja. Ezután a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Az Ipari és Közlekedési Tiszviselők Országos Szövetségének 1911. évi november hó 9-én tartott gyűlésén következő határozatokot hozta:

1. Követeljük, hogy a munkanélküliek tőmegének munkát adjanak;
2. követeljük, hogy a nyomorgó tiszviselőket pénzbeli, vagy természetbeni segélyezéssel mentse meg a teljes pusztulástól;
3. követeljük az élelmiszeruzsora azonnali letörését;
4. követeljük a gyárakban és üzemekben folyó tiszviselői üldözöttek és jegyelmei elbocsátások revízióját paritás alapon;
5. követeljük a március 21-iki jogállapotok visszavonását a tiszviselői illetmények és munkaviszonyok tekintetében, végül 6. követeljük a minden jog nélkül, önkényesen hozott rendeleteknek, elsősorban a Friedrich-féle 4424. számú kormányrendelet visszavonását.

A határozati javaslatot a jelenlévők egyhangú lelkesedéssel elfogadták, mire Strohmayer elnök a taggyűlést berekesztette.

### PUBLICATIONE.

Se aduce la comostinta, ea conform decizunii guvernului Roman toti prizonierii sau refugiatii transilvaniei sau bucoviniei aflati in Austria-germana sau Ungaria, urmeasa sa fie repatriati pana la 31. Decembrie 1919.

Comandantul Trupelor din Transilvania.

### HIRDETMÉNY.

Közfelmérés hozatik, hogy a Román kormány határozata alapján 1919. évi december hó 31-ig hazabocsátának az összes Német-Ausztriában vagy Magyarországon lévő Erdélyi és bukovinai illetégsű foglyok vagy menekültek.

— Az Erdélyi csapatok parancsnoka.

## A forradalom ünneplése Münchenben

München, november 9.

A forradalom ünneplése nyugodt lefolyása volt. A munkaadók kartellje átiratot intézett a szakszervezetek kartelljéhez, amelyben kifejti, hogy a szünetnapot nem ismeri el. A keresztény szakszervezetekdedden külön forradalmi ünnepet ülnek.

A közúti vasút forgalma ma szünetel, a lapok sem jelennek meg, a posta és a városi hivatauk azonban rendes szolgáltatást végeznek. (M. T. L.)

A Nemzeti Párt folytatja tárgyalásait a kormányral

Giesewein Sándor tanácsközségi és törvényalkotói

Budapest, november 10.

(A „H. N.” tudósítójától.) A vasárnapon egyetlen lépéssel sem jutott előbbre a válság megoldásának kérdése. A helyzet megint ugyan olyan, hogy a hónapok óta tartó politikai ellentétet rövides elsimultatás és a megegyezést remélhetünk. A kormányon még mindig makacsan ragaszkodnak bizonyos személyi kérdésekhez, főként pedig Friedrich István miniszterelnökségéhez, ami természetesen nagyon meglehetően a kibontakozást. A leg súlyosabb ellentét egyike a propaganda-minisztérium ügye, amelynek megszüntetéséhez a Nemzeti Párt föltétlenül ragaszkodik, míg a kormány ezt sem hajlandó akceptálni.

Azokat a tárgyalásokat, amelyeket a Nemzeti Párt részéről Simonits Elemér és Plattly György a kormányval felvittek, vasárnap nem folytaták, de a hét elején újul tanácskoznak a Nemzeti Párt egyik vezető tagjától nyert információk szerint csak a tárgyalások legjobb esélyén is csak a hét második felében nyerhetnek befekvészt.

Giesewein Sándor, aki iránt bizonyos körökben most is nagy a simpatia, vasárnap folytatva tanácskozási a Nemzeti Párt, a Demokratikák, ngvaytudi Szabócs és a szocialisták vezetőségével. Az este folyamán Giesewein fenn is jár a Nemzeti Párt körhelyén.

Egyes helyeken Apponyi Albert iránt fokozódik az érdeklődés és szeretnek öt megmérni az aktív politikai szereplésre. Apponyi azonban egyelőre Eberhardon van és semmi hír arról, hogy rövidesen a fővárosra jöjjön. Még egy fontos külső körülményre is tekintettel vannak a politikusok, amelyhez a helyzet lényeges javulásának reményét fűzik.

Gazdát eszerült A Hét

Látogatás Kiss Józsefnél

Budapest, november 9

A Budapesti Közlöny ma reggeli számának 16-ik oldalán olvastuk a következő kérdést:

Csevelem megvitte a „H. N.” című színpadiját és politikai helyzetet. Felhívom a lapváltást esetleges hírelzést, hogy követeléseiket iródnak három napon belül jelenték be.

Dr. Konkoly Elemér ügyvéd 1X., Löwy-utca 36. sz.

Kiss József, az agg költő, a magyar irodalom büszkesége tehát eladta lapját, amely nemcsak sok jeles író szótartalmát meg előzőre és mutatta meg a feltevéseinek az érvényesítés útját. Vasárnap délelőtt látogatást tettünk a költő Népszínház-utcai lakásán, hogy megtudjuk, miért vonult vissza írtévedeken át reggeli kitűző folyóiratából. A költő dolgozó szobájában, az ágyján fekvő — és dolgozó. Kéziratokkal teli mappá fekvő a papíron. Kiss József pedig magasan alapszárnyú írta költőmennyét. Troféjak, szobrok, emléklapok, plakettek és koszorúságok díszlik a sarokszoba falán, a jég hideg szobában díszleg a költő, mellette, de rőt és fénylő egyedül nagyszerű kedélye és kedves hűvestársra nyújt, aki egy pillanatra sem hagyja el urát.

— Uram, én egy teljes éve nem frgytam el a szobát, — mondja Kiss József — inádom a magyint és mint ként, dolgozom. Dolgozom, és életem, Rellenetes ez a

sors, öreg Korunkra az éhséggel küzdeni. A lapot még januárban látvete Rózsa Miklós, azután a kommunisták beszüntették, most pedig nem jelentettem meg. Hiszen én, törődött öreg ember vagyok, honnan kaparjam elő azt a retelentesen sok pénzt, amibe ma nyomda meg papír kerül. Ezért adtam el a szívemhez nőtt A Hét-et. Jó kerékben lesz a lap, ezt garantáltlák nekem, a nevem továbbra is rajta lesz a lapon; emnyi az egész.

— És a garda, amelyel Mester megajándékozta az irodalmat? — kérdeztük.

— Hagyjuk ezt, uram. Drága jóemberek a híveim, akik szeretettel vesznek körül. Kóbor Tamás, Herczeg Ferenc, Molnár Ferenc, a többi, mind-mind, aki ma az irodalomban elismert tekintély, nálam kezdte, az én szárnyaim alatt. De azért ne beszéljünk erről. Es, embe jut Turgenyev egy gyönyörű meséje: Jupiter szalóngájában nagy és fényes ünnepség van. Két gyönyörű hölgy itt találkozik először egymással az életben. Az egyik az Erdem, a másik a Hóla volt.

Antant-ellenőrzés alatt álló tízezerfőnyi rendőrség fogja fenntartani a rendet

Diamand! nyilatkozata a magyar probléma megoldásáról

Damand, Románia meghatalmazott minisztere fogadta a Neue Freie Presse budapesti szerkesztőit, aki előtt rendkívül érdekes nyilatkozatokra tett. Elmondta, hogy a román hadseregnek le kellett fogyeznie a város hadsereget és le kellett szereznie a magyar hadianyagvorrakat, hogy Románia biztosítsa magát minden támadás ellen. Maki így folytatta:

— Hogy az ország megszállása meg tovább húzódik, ezt különböző körülményeknek rovasára kell írni. Romániának egyáltalában nem volt érdeke, hogy halasztgassa csapatai kivonulását és a minden katonai megszállásnál szükséges rekvirálások miatt maga ellen hangolja a lakosságot. A körülmények azonban erősebbek voltak akaratainknál. Meg kell jegyezni ezzel kapcsolatban, hogy az országban ezidőszent mutatkozó élelmiszerhiánynak egyáltalában nem a megszálló csapatok az okai. Összesen nincs több százezer román katonánál Magyarországon és a csapatok szét vannak osztva az egész ország területén, így semmiképpen

Ilyen az élet is, de bagyjtuk... A felesége közbeszólt:

— Egy szomszéd kisasszony segített ki ma néhány darabka szénen. Télibundában járunk a szobában, fázunk, didergünk és éhezünk. Ezért adta el ferjem a lapot.

— De azért élék, — vág közbe a Mester — friss vagyok, eleven és jól érzem magam, csak nem akarok vesződni a lappal. Nézze, húrom nap alatt mennyt iram. Huszonegy stancát, még huszonegyt jön. És mindezt három nap alatt. Mintha még ma is ifjú lennék, oty ifjonti hévvel dolgozom. Befekszem a „Legendák a nagyapáról” ciklusba. Ez a rész lesz a legrosszabb. Hallgassa csak, ha már idefáradt, felolvassok egy-két stancát.

Es hévvel, tüzzel kezdi a Mester olvasni legújabb alkotását, Felragyog a szeme, átszellemül az arca, nem az aggasztván szavalja reneket, hanem az ifju szerelme.

— Nagypapa, nagyapó! — kiáltja egy szőkehajú bájos leánya és a nagy-papa, hidegről és éhezéről elfeledte keze, lába be magához kis unokáját.

nem okozhatják az élelmiszerhiányt. Ennek okait a bolszevik-uralomban, a rossz területi viszonyokban és egyéb jelenségekben kell keresnünk. Kivonulásunk után a rendet mintegy tízezer főből álló antant-ellenőrzés alá helyezett rendőri karunkal fogja fenntartani.

Diamand! ezután Románia és Magyarország közötti barátságáról nyilatkozott és hangsúlyozta, hogy legelőbb gazdasági megegyezésnek kell létrejönnie a két ország között.

— Ami Magyarország belső politikáját illeti, mi csak keveset mondhatunk. Meggyőződésünk, hogy Sir George Clerk, aki nagyszerű diplomata és politikus, rövidesen megoldja a magyar helypolitikai problémát. Nem akarunk Magyarországot belügyeibe avatkozni, azonban épp úgy, amint a román megszálló csapatok az egész országban, főleg Budapesten a demokratikus világlátófogást védelmezték és minden antidemokratikus és választásellenes mozgalmat megakadályoztak, megvédelmezzük a polgári szabadságokat a konzervatívok, a liberálisokkal és a szocialistákkal együtt, — természetesen, hogy Románia a jövő legjobb biztosítottát olyan kormányban látja, amely az összes népértekekre támaszkodik. Az olyan nemzetgyűlésnek, amelyet ilyen alapon hívnának egybe, akvellen megválna a kellő súly. A nép valamennyi rétegének akarata csak úgy érvényesülhet a nemzetgyűlésben, ha a választások az olyan kormány vezet, amely az egész lakosságot képviseli. Az ilyen megoldás a legnagyobb meggyűléssel vennék tudomásul.

A meghatalmazott miniszter befekvészt Románia és Ausztria viszonyáról nyilatkozott és hangsúlyozta, hogy a két ország között nincs semmi vitás kérdés, épp ezert Románia és Ausztria a jövőben a legjobb barátságban fog élni.

Hazaszállítják Angliából a magyar foglyokat

A Petit Journal jelenti: Az öltés tanács elhatározta, hogy a négy Angliában lévő osztrák és magyar polgári és hadifoglyokat nyomban hazaszállítja. (M. T. L.)

Letartóztatják a volt Radetzlavov-kormányt

(Stikraúrat.) Szófból jelenti, hogy a bolgár kormány a Radetzlavov-párt vezetőiből leartóztatla, hogy biztos helyen tartsa azokat, akik okai a háborúnak. A letartóztatottak között van Toncssev volt hadügyminiszter, Petrov tábornok, a Radetzlavov-kormány több tagja és számos képviselő. (MTL)

Gerbeaud Emilné szül. Ram-szyer Ester és gyermekei: Gabriella, Edit, Pilitár, Marcelló és ferje Eilischer Vilmos dr., Erzsébet és ferje Barthaud Georges, Ilona és ferje Radocza Kálmán dr., Margit és ferje Radocza Tibor dr., egy a maguk, mint az unokák és az özvegy rokonok nevelés feladatával itelt szolgát ferje, hogy a feladhatlan ferje a legjobb apa, nagyapja és nékem.

GERBEAUD EMIL

főhadnagyban munkában elöltött drága életének 66-ik évében rövid szenvedés után folyó 8-án hajnali 3 órakor az Úrbán csudában elhunyt. A meghaltaknál hirtetemen folyó 10-én, hétfőn, délután 3 órakor kávéház a római katólikus nagytemplomban szertartás szerint a Kereszt-úti temető halottszobájában megemelték. Az egész ország szomorúszolgát folyó 10-én, kedden délelőtt 10 órakor a Szent István Bazilika-templomban fog a Mindenhatóknak bemutatni.

Budapest, 1919. november 8. Pilitár Edmé, Eilischer Edit, Gerbeaud Mária, Teresia, Eilischer Marcelló, Barthaud Ilona, Eilischer Alka, és Radocza Kálmán, Radocza Magdolna, Radocza Gaber unokák. Nyugodjék békében!

A Kugler Henrik utána Gerbeaud-részvényirtására igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselőikara, négyhatározat és munkái a négy megilletődel jelenetik, hogy

GERBEAUD EMIL

MF ezen részvényirtására igazgatóságunk elnöke és vezérigazgatója, az Országos Irányegységet igazgatósági tagja, a Budapesti Fővárosi Cukrázók és Mézkezelőeszközök ipartestületének és Országos Ipartestületnek Cukorka- és Cukorlédgyártási szakosztályának elnöke, a H. O. polgári érdemrend tulajdonosa, a Ferenc József-rend és a francia becsületrend lovagja páratlanul munkás életének 66-ik évében rövid szenvedés után folyó 8-án hajnali 3 órakor jobbközé szertartás. A meghaltaknál hirtetemen folyó 10-én, hétfőn délután 3 órakor kávéház a római katólikus nagytemplomban szertartás szerint a Kereszt-úti temető halottszobájában megemelték. Az egész ország szomorúszolgát folyó 10-én, kedden délelőtt 10 órakor a Szent István Bazilika-templomban fog a Mindenhatóknak bemutatni. Az elhunytban nemcsak a részvényirtásosság aláértőit és elnökségtagjait, hanem annak első munkáját és mindannyiunk által emlékeztet is gyászoljuk, kinnek emléke sevámban örökké élni fog. Ferő szeretőknek és soká el nem unta hálas kezeletünk kisérő örök nyugodtjára Budapest, 1919. november 8. Adós és béte drága halmva.

Gróf Monte Christo a megütemezett világhíri Dumas-írás: Hódolatok rósa ROYAL-APOLLÓBAN

KIS KOMÉDIA REVÁNYTICA 16. SZ. ROTT és STEINHARDY FELLEPTÉVEL NAPONTA ESTE 7 ÓRÁKOR ELŐADÁS a MINDEN VASÁRNAP 2 ELŐADÁS

A CSÖPPSÉG Fővárosi Színház színműve jelenet és A KOLDOSOK KLUBJA című eredeti vígjáték ma, holnap először az OMNIÁBAN



